

1. Obiekt 59819
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. WNEBOWIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY I
ŚW. FLORIANA

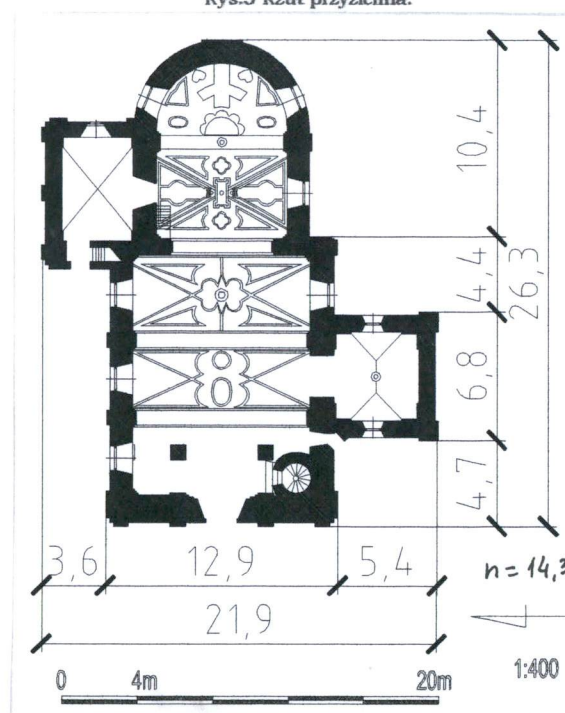
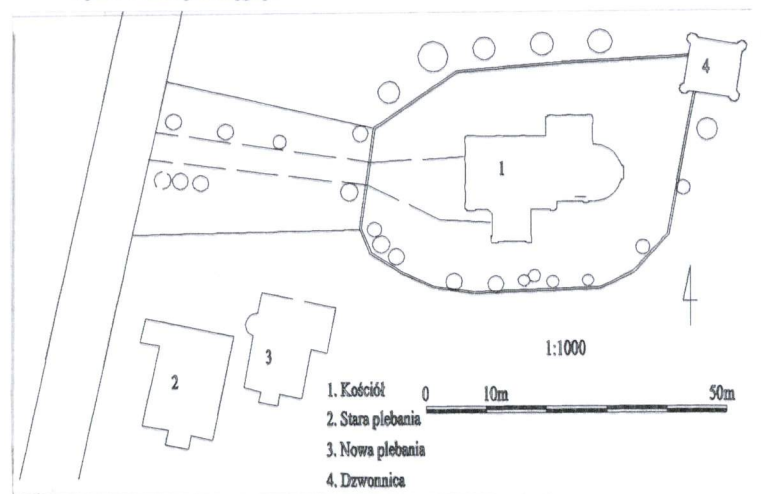
1. Czas powstania
1659, 1825,
1957-60

2. Miejscowość
C Z A R N C A

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Fot.1 Kościół od północy.
Rys.1 Plan sytuacyjny.

4. Adres
Czarnca 26, 29-100 Włoszczowa
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo.....świętokrzyskie
gmina.....Włoszczowa
powiat.....Włoszczowa

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 31.XII. 1998 r.
województwo..... kieleckie
gmina.....Włoszczowa

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymskokatolicka,
Czarnca 26, 29-100 Włoszczowa

9. Użytkownik i jego adres
Parafia rzymskokatolicka,
Czarnca 26, 29-100 Włoszczowa

10. Rejestr zabytków

Nr 405..... data 21.VI.1967 r.....
79 11.11.1947

Parafia założona ok. 1200 r. Kościół drewniany istniał już w 1366 r. W XVI-XVII w. wieś własnością Czarnieckich. Obecny kościół wzniesiony w l. 1640-1659 przez hetmana Stefana Czarnieckiego. W 1665 r. pochowano w nim fundatora. Konsekracja w 1668 r. Kruchta od południa wzniesiona w 1825 r. po 1850 r. zamieniona na kaplicę. W 1870 r. nad nawą wzniesiono neogotycką sygnaturkę. Kościół odnawiany w. XIX/XX. 20.IX.1906 r. prochy hetmana przeniesiono do nowej trumny. W 1907 r. uroczyscie odsłonięto tablicę pamiątkową z wizerunkiem Stefana Czarnieckiego, autorstwa Czesława Makowskiego. W 1923 r. odnowiono kościół (m.in. wymieniono posadzkę w prezbiterium i w zakrystii z kamiennej na terakotę oraz dano nowe tynki zewnętrzne). 16.X.1937 prochy hetmana przeniesiono z krypty pod nawą do nagrobka w prezbiterium, gdzie wmurowano także płaskorzeźbę z wizerunkiem Czarnieckiego, dłuta Zofii Trzcńskiej-Kamińskiej. 13.XII.1956 r. kościół został zniszczony przez pożar. Styl barokowy.

Sytuacja : kościół w północnej części wsi, przy drodze lokalnej do Wymysłowa. Usytuowany w terenie płaskim. Plac kościelny otoczony ceglany murem, w którego północno-wschodnim narożniku dzwonnica. Od południa plac kościelny graniczy z posesją plebani, od północnego-zachodu z posesją SS Służebniczek, od zachodu wychodzi na pola, a od północy na łąkę.

Materiał, konstrukcja, technika : kościół murowany z kamienia, częściowo z cegły, tynkowany. Cokół w elewacjach wykładany płytami piaskowca. Wewnątrz w apsydzie cokół i fragment ściany (za ołtarzem) wyłożone płytami marmurowymi. Detal architektoniczny kamienny lub wyrabiany w tynku. Sklepienia kolebkowe z lunetami, na gurtach, w apsydzie półkopuła z półlatarnią, w zakrystii sklepienie kolebkowo-krzyżowe, w kaplicy kolebkowe z lunetami, w skarbczyku krzyżowe. Na sklepieniach stiukowa dekoracja żebrowo-ramowa. Wieżba dachowa drewniana storczykowa, w prezbiterium krokwiowo-jętkowa. Dach kryty dachówką ceramiczną, apsyda z latarnią i sygnaturka - blachą ocynkowaną. Posadzka w kościele z płyt piaskowca, w prezbiterium z płyt marmurowych w zakrystii i krypcie - z płytek ceramicznych, w skarbczyku podłoga biała, w wieżyczce ze schodami na chór - wylewka betonowa. W wieżyczce schody na chór drewniane, spiralne 24 stopnie. Schody do skarbczyka drewniane, 1-biegowe, 11 stopni i 2 stopnie zabiegowe, wyżej jeszcze 2 stopnie. Schody na strych drewniane, drabiniaste. Schody na ambonę drewniane, drabiniaste, 9 stopni. Do krypty 7 stopni kamiennych. Przed wieżyczką ze schodami na chór 1 stopień kamienny. Do wejścia głównego i bocznego po 1 stopniu kamiennym, do prezbiterium 2 stopnie kamienne, do ołtarza 1-marmurowy, 2 drewniane. Na zewnątrz do zakrystii 1 stopień (w dół) betonowo-ceglany. Okna we wnękach jednostronnie rozglifionych, zamkniętych łukiem odcinkowym, pojedyncze, drewniane, ościeżnice zamknięte łukiem odcinkowym, 24-kwaterowe, 4-skrzydłowe. W zakrystii okna prostokątne : 16-kwaterowe : 6-kwaterowe. Okna w szczycie prezbiterium prostokątne 1-skrzydłowe, 12-kwaterowe. Okienka latarni prostokątne 8-kwaterowe, stałe. Drzwi drewniane, prostokątne, szalowane lub płycinowe, 1 i 2-skrzydłowe, niektóre we wnękach jednostronnie rozglifionych, zamkniętych łukiem odcinkowym. Rzut : kościół 1-nawowy, z 3-przęsłowym prostokątnym korpusem, przy którym kaplica od południa, z węższym, 1-przęsłowym prezbiterium zamkniętym apsydą, przy którym od północy zakrystia. Pod chórem okrągła wieżyczka.

Bryła : budynek częściowo podpiwniczony, 1-kondygnacyjny, z niższym prezbiterium, nakryty dachem dwuspadowym, zakrystia pulpitowym. Nad nawą sygnaturka. Nad apsydą półkopuła z półlatarnią wtopioną w szczyt prezbiterium

Elewacje : otynkowane, opasane kamiennym cokołem, rozczłonkowane pilastrami z przełamującym się belkowaniem o bogato profilowanym gzymsie. Okna elewacji w obramieniach profilowanych, uszatyk z kroplami. Fasada 3-osiowa z uszatym portalem na osi, o przerwanym przyczółku, nad którym owalna tablica fundacyjna w ornamencie chrząstkowo-wolutowym, nad nią kartusz z herbami Łódzia, Wąż, Pilawa, Radwan, nad nią prostokątne epitafium fundatora z analogicznymi herbami. Wyżej okno. W polach bocznych nisze rozetkowe w obramieniu pilastrowym z trójkątnymi przyczółkami. Szczyt trójkątny, wolutowy, z podziałami pilastrowymi, z blendą na osi i obeliskami po bokach.

Elewacja południowa 5-osiowa, północna 3-osiowa, wschodnia 8-osiowa.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
5250 m ³	236 m ²	kościół	kościół
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1957-60 odbudowa po pożarze : dach, wzmocnienie sklepień ściągami stalowymi, wzmocnienie fundamentów (ława cementowa), odtworzenie sztukaterii (PKZ Kraków), wprawienie okien, zał. inst, elektr., tynki wewn. i zewn. 1965 aranżacja prezbiterium (z polichromią)- art. mal. Izabela Borowska, 1969 dachówka nad prezbiterium, zakrystią, kaplicą, 1970 ogrzewanie elektr. 1973 rekonstr. organów, mal. sygnaturki, 1991 konserwacja kamieniarki, 1992-4 naprawa (fragmentami) elewacji, naprawa fragmentami pokrycia dachu		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, Konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Nieszczelne pokrycie dachu. B. duże zacieki i zawilgocenie sklepienia w skarbczyku. Zaciek w północnej lunecie środkowego przesła nawy, fragmentami tynki sklepienia zniszczone. Spękania pod oknem apsydy, w zamurowanym oknie prezbiterium.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Wymiana pokrycia dachu nawy głównej i bocznej od północy. Położenie nowych tynków zewnętrznych i wewnętrznych. Odchwaszczenie i naprawa opaski odwadniającej.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Opisanie kościoła parafialnego w Czarncy zrobione 1884 r., przech.
Parafia Rzymskokatolicka w Czarncy
Kronika parafii Czarncza (od 1893 r.), przech. j.w.
Akta Dyrekcji Ubezpieczeń, WAP Kielce, sygn. 54, s.177
Wojewódzki Konserwator Zabytków, WAP Kielce, sygn. 78

22. Bibliografia

Słownik geograficzny Królestwa Polskiego, t.1, 1880 r., s. 741-42
Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. III woj. kieleckie, z. 12, Warszawa
1966 r., s.6-8
J. Wiśniewski, historyczny opis kościołów, miast, zabytków i pamiątek
w powiecie Włoszczowskim, Marjówka 1932 r., s.16-28

23. Źródło ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

mgr Małgorzata Gorzelak, VIII 1999 r.

tekst.....

imię, nazwisko, data, podpis

mgr inż. Cezary Gorzelak, IX 1999 r.

plany, rysunki.....

imię, nazwisko, data, podpis

mgr Małgorzata Gorzelak, VIII 1999 r.

zdjęcia fotogr.

miejsce przechowywania negatywów

PSOZ Kielce

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

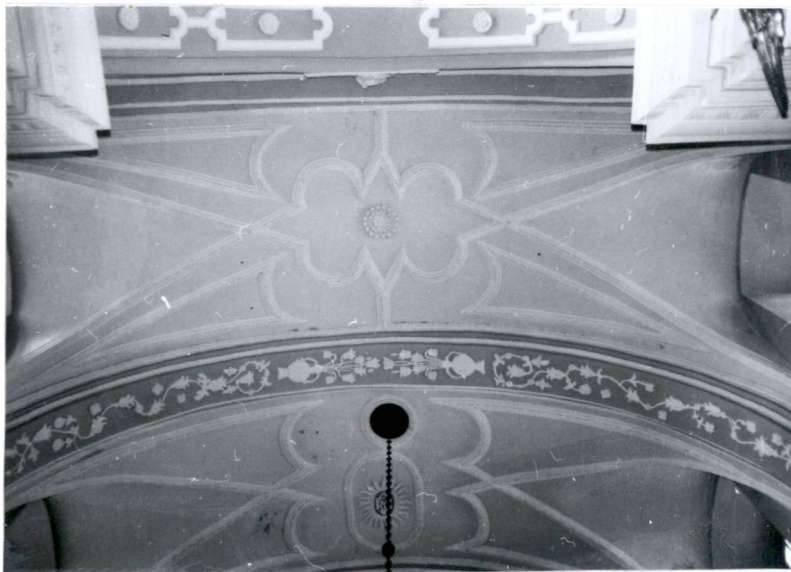
26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwisko wypełniających)

27. Załączniki 2

2. Miejscowość
CZARNCA

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
KOŚCIÓŁ PAR. P.W. WNIEBOWZIECIA
N.M.P. I ŚW. FLORIANA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
9 fotografii, 1 plan

Fot. 2. Kościół od wschodu.

Fot. 3. Fasada zachodnia.

Fot. 4. Tablica w elewacji północnej przeniesiona z dworu w Czarnicy.

Fot. 5. Sklepienie nawy.

Wkładkę założył: Małgorzata Gorzelak 30.IX.1999 r.....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:.....

6.

7.

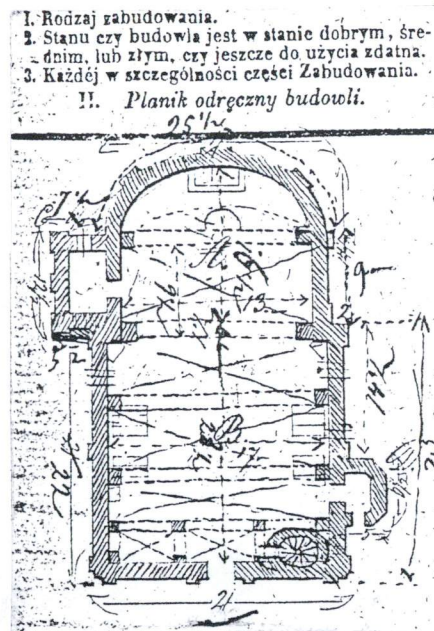
8.

9.

10.

11.

Fot. 6. Widok na prezbiterium.

Fot. 7. Widok na chór.

Fot. 8. Południowa ściana nawy

Fot. 9. Więźba dachowa.

Fot. 10. Sklepienie prezbiterium.

Fot. 11. Rzut przyziemia. Wyszyński, 1846.

Akta Dyrekcji Ubezpieczeń, sygn. 54

1. Miejscowość C Z A R N C A	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. p.13
---------------------------------	--	---

c. d. p. 13

Wnętrze : otynkowane. Ściany rozczłonkowane zdwojonymi pilastrami z szerokim, przełamującym się belkowaniem o bogato profilowanym gzymsie z ząbkowaniem. Na sklepieniach dekoracja stiukowa, ramowa, z profilowanych wałków tworzących pola uszate, trójkątne, owalne, czworolistne z motywami roślinnymi, rozetami, główkami aniołków, wazonami kwiatowymi. W apsydzie Ukrzyżowanie, nad tęczą Matka Boska z Dzieciątkiem. Chór muzyczny trójarkadowy, o szerokim prześle środkowym i węższych bocznych, wsparty na 8-bocznych słupach i półsłupach, z dekoracją stiukową o motywach wici roślinnej, główek kobiecych i postaciami aniołków. Na sklepieniu zakrystii uszate ramy, rozety i kiście winogron. Portal kamienny z prezbiterium do zakrystii uszaty z kroplami, z prostokątną tablicą fundacyjną w nadprożu, z tarczą z herbami Łódzia, Wąż, Pilawa, Radwan.

Wyposażenie : barokowe : drewniane – ambona, 2 ołtarze boczne, 1 ołtarz w kaplicy, ambona, ławki, marmurowa – chrzcielnica, 2 kropielnice kamienne

Instalacje : elektryczna, odgromowa.

Wkładkę założył: Małgorzata Gorzelak 30.IX.1999 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: